

EUROPOS KOMISIJA

Ryšų tinklų, turinio ir technologijų generalinis direktoratas

Medijos ir duomenys

Medijų ir turinio susilieėjimas

2005 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijos¹ dėl kino paveldo ir su juo susijusios pramoninės veiklos konkurencingumo (toliau – Rekomendacija) įgyvendinimo klausimynas

Pastabos

- Šis klausimynas svarbus visoms valstybėje narėje už kino paveldą atsakingoms institucijoms, įskaitant vietos ar regioninio lygmens.
- Kad ataskaitas teikti būtų lengviau, klausimyno struktūra grindžiama trečiosios įgyvendinimo ataskaitos I priedu. Jei nuo 2011 m. ataskaitos padėtis nepasikeitė, nurodykite, kad „PASIKEITIMŲ NĖRA“.

Asmenų ryšiams, kurie gali suteikti daugiau informacijos, vardai, pavardės, telefono numeriai ir e. pašto adresai:

1. Ramojus Kraujelis, Lietuvos vyriausiasis archyvaras, tel. +3705 265 2254, el. paštas, r.kraujelis@archyvai.lt
2. Vidas Grigoraitis, Lietuvos kino centras, Filmų sklaidos, informacijos ir paveldo skyrius, tel. +3705 233 1568, el. paštas, v.grigoraitis@lkc.lt
3. Sigita Kasparaitė, Kultūros ministerijos Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento Profesionaliojo meno skyriaus vyriausioji specialistė, +3705 219 3443, el. paštas sigita.kasparaite@lrkm.lt
4. Erika Buivydienė, Kultūros ministerijos Kultūros politikos departamento Informacinės visuomenės plėtros skyriaus vyriausioji specialistė, tel. +3705 219 3416, el. paštas e.buivydiene@lrkm.lt

Klausimai

¹ OL L 323, 2005 12 09.

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/lt/oj/2005/l_323/l_32320051209lt00570061.pdf.

Commission européenne/Europese Commissie, 1049 Bruxelles/Brussel, BELGIQUE/BELGIË. Telefonas +32 22991111. Kabinetas BU 25 5/131. Tiesioginė telefono linija +32 229-54381.

marisol.perez-guevara@ec.europa.eu

(1) 1 LENTELĖ. UŽ KINO PAVELDĄ ATSAKINGOS INSTITUCIJOS

- 1.1 Kokias tinkamas įstaigas paskyrėte vykdyti Kino paveldo rekomendacijos 2 punkte apibūdintas viešojo intereso užduotis, užtikrinę, kad šioms įstaigoms būtų suteikti geriausi turimi finansiniai ir techniniai ištekliai?

Pagrindinės Lietuvos kino paveldo apsaugos nuostatos apibrėžtos Lietuvos Respublikos kino įstatyme, kuriame Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba nustatyta už kino paveldo apsaugą atsakinga institucija, kuri bendradarbiauja su Lietuvos kino centru keičianti informacija apie nacionalinę kino produkciją, o originali nacionalinių filmų medžiaga, kaip nacionalinis turtas, saugomi valstybės archyvuose. Tokia medžiaga Lietuvoje saugomos Lietuvos centriniam valstybės archyve.

- 1.2 Koks jų 2013 m. biudžetas?

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai ir 15 valstybės archyvų 2014 m. skirti maksimalūs asignavimai yra 25033 tūkst. Lt, Lietuvos kino centrui skirti maksimalūs asignavimai 9177,5 mln. litų.

- 1.3 Koks jų darbuotojų skaičius 2013 m. (tiesiogiai susijusių su kino paveldu)?

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje vieno valstybės tarnautojo darbo dalis susijusi su kino paveldo apsaugos koordinavimu, Lietuvos kino centre vieno valstybės tarnautojo darbo dalis susijusi su kino paveldo kaupimu ir skaitmeninimo koordinavimu, Lietuvos centriniam valstybės archyve 2013 m. tiesiogiai susijęs su kino dokumentais dirbo 10 darbuotojų.

- 1.4 Išvardykite visas už kino paveldą atsakingas institucijas, įskaitant tas, kurios atsakingos vietos ar regioniniu lygmeniu, ir nurodykite jų interneto svetainių adresus.

Už kino paveldo apsaugą atsakinga Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, interneto svetainė www.archyvai.lt;

Informaciją apie pagamintus nacionalinius filmus valstybės archyvams teikia Lietuvos kino centras <http://www.lkc.lt>;

Originali nacionalinių filmų medžiaga saugoma Lietuvos centriniam valstybės archyve, interneto svetainė <http://www.archyvai.lt/lt/lcva.html>,

- 1.5 Ar yra kokių nors pokyčių, palyginti su 2011 m.?

2011 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-1897 priimtas Lietuvos Respublikos kino įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriame aiškiau apibrėžiama atsakingų institucijų kompetencija.

(2) 2 LENTELĖ. TEISĖKŪROS PRIEMONĖS. NACIONALINIO KINO PAVELDO APIBRĖŽTIS

- 2.1 Išvardykite teisėkūros ir (arba) administracines priemones, kuriomis įgyvendinami 2005 m. Kino paveldo rekomendacijos tikslai.

Lietuvos Respublikos kino įstatymo pakeitimo įstatymas (2011 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-1897), Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas (1995 m. gruodžio 5 d. Nr. I-1115).

2.2 Kaip apibrėžiami kinematografijos kūriniai, kurie priklauso jūsų nacionaliniam kino paveldui?

Lietuvos Respublikos kino įstatyme kino paveldas apibrėžiamas kaip Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka kaupiama, saugoma, dokumentuojama, restauruojama, prireikus švietimo, mokslo ir kultūros reikmėms naudojama originali filmų medžiaga arba medžiaga, iš kurios galima atkurti filmą.

2.3 Ar yra kokių nors pokyčių, palyginti su 2011 m.?

2011 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-1897 priimtas Lietuvos Respublikos kino įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriame aiškiau apibrėžiama atsakingų institucijų kompetencija.

(3) 3 LENTELĖ. KINEMATOGRAFIJOS KŪRINIŲ, PRISKIRIAMŲ JŪSŲ NACIONALINIAM AUDIOVIZUALINIAM PAVELDUI, DEPonavimas

3.1 Kaip apibrėžtumėte jūsų valstybėje narėje vykdomą deponavimą? Ar tai:

a) reglamentuojamasis deponavimas,

b) privalomasis kinematografijos kūrinių, kurie gavo viešąjį finansavimą, deponavimas (pagal sutartis nustatytas deponavimas), Lietuvos Respublikos kino įstatyme nustatyta, kad filmo gamintojas privalo perduoti valstybės archyvams saugoti originalią nacionalinio filmo medžiagą, jeigu filmui gaminti buvo skirtas valstybinis finansavimas

c) savanoriškas deponavimas.

3.2 Ar privaloma deponuoti skaitmeninius filmus?

Lietuvos Respublikos teisės aktuose nedetalizuojama skaitmeninių filmų sąvoka, tačiau pagal Lietuvos Respublikos kino įstatyme pateikiamą sąvoką „originali filmo medžiaga – filmui kokybiškai atgaminti ir tiražuoti būtina ir ilgalaikiam saugojimui tinkama medžiaga (negatyvas, kontrolinė kopija, muzikos ir triukšmų fonograma ir kt.), taip pat pirmasis filmo įrašas“ suponuoja, kad skaitmeniniai filmai suvokiami kaip fizinė saugoti tinkama medžiaga.

3.3 Kokia medžiaga turi būti deponuojama?

Lietuvoje valstybės archyvams filmo gamintojai privalo perduoti saugoti originalią nacionalinio filmo medžiagą, jeigu filmui gaminti buvo skirtas valstybinis finansavimas. Jeigu nacionalinis filmas buvo pagamintas tik iš privačių lėšų, originalios filmo medžiagos saugojimo ir panaudojimo tvarka nustatoma filmo gamintojo ir valstybės archyvų sudarytoje sutartyje. Lietuvos Respublikos kino įstatymo 16 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos netaikomos bendros filmo gamybos filmui, jeigu sutartyje numatoma, kad originalią filmo medžiagą saugos kita sutarties šalis.

3.4 Koks pateikimo deponuoti terminas?

Lietuvoje originalią nacionalinio filmo medžiagą valstybės archyvams privaloma perduoti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo filmo pirmojo įrašo pagaminimo dienos.

Lietuvos kino centras informaciją apie pagamintus nacionalinius filmus valstybės archyvams pateikia per 5 darbo dienas nuo filmo pagaminimo dienos. Valstybės archyvai informaciją apie iš filmo gamintojo priimtą saugoti originalią nacionalinio filmo medžiagą pateikia Lietuvos kino centrui per 5 darbo dienas nuo priimtos saugoti originalios filmo medžiagos dienos.

3.5 Ar tikrinama, kaip laikomasi reikalavimo deponuoti?

Taip. Užtikrinama bendradarbiaut ir keičiantis informacija tarp Lietuvos kino centro ir Lietuvos centrinio valstybės archyvo.

3.6 Ar tikrinama deponuotos medžiagos kokybė?

Taip. Lietuvos centriniam valstybės archyve patikrinama priimtų saugoti kino juostų techninė būklė. Techniniai duomenys fiksuojami kino dokumentų informacinėje sistemoje.

3.7 Ar esama kokių nors su kinematografijos kūrinų rinkimu susijusių problemų ar geriausios patirties pavyzdžių, apie kuriuos reikėtų pranešti?

Problema: tik nedidelė nacionalinių filmų dalis patenka saugoti į archyvą, nes tuo suinteresuoti tik tie kūrėjai, kuriems reikia pažymos iš archyvo, kad galėtų registruoti filmą registre ar kreiptis dėl valstybės paramos kitam filmui. Lietuvos kino teatrai nenoriai ir retai demonstruoja nacionalinius dokumentinius filmus, todėl dokumentinių filmų kūrėjai nesuinteresuoti registruoti filmų registre, taigi nėra suinteresuoti ir perduoti jų originalias medžiagas archyvui. Taip pat nacionalinių filmų priėmimo į archyvą ir tvarkymo procesą vilkina tai, kad su filmų perdavėjų teisininkais ilgai derinamos filmų naudojimo sutartys, derantis dėl jų naudojimo sąlygų, galimybių teikti filmus viešai prieigai, tenkinant visuomenės poreikius. Kai nacionalinio filmo kūrimui suteikiama valstybės parama ir sudaromos sutartys, šiose sutartyse numatytos filmų naudojimo sąlygos turėtų būti perkeltos į sukurtų filmų originalių medžiagų perdavimo archyvams metu sudaromas jų naudojimo sutartis. Procesas taptų efektyvesnis ir visuomenei naudingesnis.

3.8 Ar yra kokių nors pokyčių, palyginti su 2011 m.?

2011 m. gruodžio 22 d. Nr. XI-1897 priimtas Lietuvos Respublikos kino įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriame aiškiau apibrėžiama atsakingų institucijų kompetencija ir kino paveldo saugojimo tvarka.

(4) 4 LENTELĖ. MEDŽIAGOS, KURI NĖRA JŪSŲ NACIONALINIAM AUDIOVIZUALINIAM PAVELDUI PRISKIRIAMĖ KINEMATOGRAFIJOS KŪRINIAI, RINKIMAS

4.1 Ar jūsų valstybėje narėje kinematografijos kūrinių, kurie nėra nacionalinio audiovizualinio paveldo dalis, rinkimui taikomos kokios nors nuostatos ir (arba) tvarka?

Netaikomos. Suinteresuoti asmenys gali šiuos kūrinius saugoti savanoriškai.

4.2 O judesį perteikiančiai vaizduojamajai medžiagai, kuri nepriskiriama kinematografijos kūriniams?

Žiūrėti atsakymą į 4.1 klausimą.

4.3 Ar yra kokių nors pokyčių, palyginti su 2011 m.?

Pasikeitimų nėra.

(5) 5 LENTELĖ. KATALOGAVIMAS IR DUOMENŲ BAZĖS

5.1 Ar galite apibūdinti savo katalogavimo veiklą?

Lietuvos centrinis valstybės archyvas yra didžiausia nacionalinio audiovizualinio paveldo saugykla. Joje saugoma gausiausia nacionalinio audiovizualinio paveldo dalis – 53 268 saugojimo vienetai (iš jų 47 887 saugojimo vienetų sutvarkytų ir 5381 saugojimo vienetai dar nesutvarkytų kino dokumentų. Tai sudaro 9127 pavadinimų kino dokumentų (vaizdo ir garso negatyvų, kopijuoti tinkamų tarpinių medžiagų, sklaidai tinkamų demonstravimo kopijų analoginių laikmenų bei „skaitmeniu gimusių“ kino dokumentų. Visi sutvarkyti archyve saugomi kino dokumentai yra kataloguoti. Kino dokumentus kataloguoja Kino dokumentų skyriaus specialistai. Kino dokumentų metaduomenų aprašai kaupiami kompiuterinėse kino duomenų bazėse. E-kinas informacinėje sistemoje kino filmų aprašams sudaryti naudojamas nacionalinis VEPIS BAVIC tezaurus. Sudarant kino aprašus kaupiami ne tik turinio aprašai, bet ir duomenys apie originalias ir skaitmenintas / kopijuotas juostas (saugojimo vieta, formatai ir kt.).

5.2 Ar galite apibūdinti savo filmografinės duomenų bazes?

Senoji Lietuvos centrinio valstybės archyvo kino dokumentų bazė buvo sukurta naudojantis Microsoft Access`97 programomis. Duomenų su archyve saugomų filmų aprašais bazė buvo prieinama tik archyve, filmų peržiūra nebuvo galima. 2012 m. vaizdo ir garso dokumentų kompiuterinės duomenų bazės „Kino dokumentai“, „Fotodokumentai“, „Garso dokumentai“, „Videodokumentai“ tapo vieningos vidaus tinklo viešosios prieigos sudėtine dalimi, kurioje ir toliau kaupiami duomenys apie archyve saugomus Lietuvos audiovizualinio paveldo dokumentus. Vieningai duomenų bazei kurti naudojama atvirojo kodo programinė įranga. Archyvo lankytojams suteikta greita, lengva ir patogi prieiga, nes jie gauna informaciją – aprašus – apie visus archyve esančius filmus.

2010-2012 m. Lietuvos centrinis valstybės archyvas įgyvendino projektą „Lietuvos dokumentinis kinas internete (e-kinas)“, kurio įgyvendinimo rezultatas – sukurta nauja duomenų bazė, kurioje filmų aprašai pateikti drauge su skaitmeniniais videofailais. Ši duomenų bazė turi viešą prieigą internete www.e-kinas.lt, tačiau dėl viešinimą internete ribojančio Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo portale šiuo metu galima peržiūrėti ne visus archyve saugomų filmų skaitmeninius videofailus. www.e-kinas.lt duomenys saugomi Oracle RDBVS.

5.3 Kaip užtikriname savo duomenų bazių suderinamumą su kitomis duomenų bazėmis savo valstybėje narėje ar kitose valstybėse narėse?

Nacionalinės duomenų bazės suderinamumas su kitomis duomenų bazėmis užtikrinamas taikant Lietuvos ir tarptautinius standartus. Duomenų bazės kuriamos atsižvelgiant į standartus, nurodytus Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. IV-6 patvirtintą Skaitmeninio turinio kūrimo, saugojimo ir sklaidos standartų sąrašą. Dokumentinio kino pateikimui internete (www.e-kinas.lt) naudojama atvirojo kodo programinė įranga, atvirieji formatai ir duomenų sklaidai skirti standartai. Naujoji kino dokumentų duomenų bazė turi visas technines galimybes, užtikrinančias suderinamumą su kitomis duomenų bazėmis, kuriose įdiegta panaši programinė įranga. Siekiant suderinamumo su kitomis išorinėmis duomenų bazėmis, yra galimybė metaduomenis konvertuoti į XML formatus ir eksportuoti pagal Lietuvos nacionalinio agregatoriaus VEPIS (www.epaveldas.lt) ir EFG (www.europeanfilmgateway.eu) schemas. Įgyvendinant Lietuvos centrinio valstybės archyvo ir projekto EFG

koordinatoriaus – Vokietijos filmų instituto – sutartį, projekto EFG interneto portale esantys Lietuvos centriniam valstybės archyve saugomi filmai bus eksportuoti į Europeana portalą. Šiuo metu dalis filmų į EFG jau yra eksportuoti (metaduomenys ESE v.3.4 formatu), tačiau dar nėra Europeanoje. Į www.epaveldas.lt dar negalime eksportuoti, nes portale neįdiegta tinkama infrastruktūra. Metaduomenų apsigėitimui gali bėti naudojamas OAI-DC Dublin Core Metadata Element Set formatas. Videofailams naudojamas apsigėitimui tinkamas MP4 formatas, filmų kadrai (thumbnails) saugomi JPG formatu. Duomenis į išorines sistemas galima perduoti OAI v.2 protokolu naudojant OAI repozitorijų.

Metaduomenims atsisiųsti iš kitų sistemų naudojamas OAI-PMH rinkėjo komponentas OAI-DC formato metaduomenis gali konvertuoti į vidinį E-kinas formatą ir įrašyti į duomenų bazę. OAI-PMH v.2.0 komponentas gali atlikti pagrindines funkcijas: identifikuoti saugyklą, pateikti kolekcijų sąrašą, pateikti metaduomenų identifikatorius, pateikti įrašo (-ų) metaduomenis, pateikti metaduomenų formatus.

5.4 Ar įgyvendinote arba planuojate įgyvendinti Europos standartą EN 15744:2009 „Filmų identifikavimas. Minimalus kinematografinių kūrinių metaduomenų rinkinys“ ir (arba) standartą EN 15907:2010 „Filmų identifikavimas. Metaduomenų suderinamumo didinimas. Elementų sekos ir struktūros“?

Lietuvos centrinio valstybės archyvo sukurta kino dokumentų duomenų bazė (www.e-kinas.lt) sudaryta atsižvelgiant į naujausius Europos standartus: LST EN 15744:2009 Filmų identifikavimas. Mažiausias kinematografinių kūrinių metaduomenų rinkinys (EN 15744:2009 Film identification – Minimum set of metadata for cinematographic works) ir Filmų identifikavimas. Metaduomenų funkcinio suderinamumo pagerinimas. Elementų rinkiniai ir sandaros (EN 15907:2010 Film identification. Enhancing interoperability of metadata. Element sets and structures), kuriuos Lietuvos standartizacijos departamentas (LST TK 47 Informacija ir dokumentavimas) atgaminimo būdu perėmė kaip Lietuvos standartų angliškas versijas. Duomenų bazė pildoma kasmet, įgyvendinant projekto tęstinumą. Numatyta, jog 2014–2018 m. bus įvesta 1800 filmų.

5.5 Ar esama kokių nors su kinematografijos kūrinių rinkimu susijusių problemų arba geriausios patirties pavyzdžių, apie kuriuos reikėtų pranešti?

Nėra.

5.6 Ar yra kokių nors pokyčių, palyginti su 2011 m.?

2010-2012 m. Lietuvos centrinis valstybės archyvas įgyvendinus projektą „Lietuvos dokumentinis kinas internete (e-kinas)“ buvo sukurta dokumentinio kino duomenų bazė, apimanti filmų aprašus ir jų skaitmenintus objektus. Ši duomenų bazė viešai prieinama internete www.e-kinas.lt.

(6) 6 LENTELE. IŠSAUGOJIMAS IR RESTAURAVIMAS

6.1 Kokių priemonių imtasi ir (arba) kokios programos vykdytos siekiant užtikrinti deponuotų kinematografijos kūrinių išsaugojimą?

Siekiant užtikrinti deponuotų kinematografijos kūrinių išsaugojimą tikrinama naujai saugoti priimtų ir Lietuvos centriniam valstybės archyve saugomų kino dokumentų techninė būklė, fiksuojami rezultatai, numatomos konservavimo, restauravimo, kopijavimo priemonės, būdai, terminai, techniniai duomenys kaupiami informacinėje sistemoje.

6.2 Išvardykite taikomas restauravimo priemones ar programas.

Lietuvos centrinio valstybės archyve naudojama aukščiau minėto projekto įgyvendinimo metu įsigyta nauja kino juostų parengimo skaitmeninti, skaitmeninimo, skaitmeninio restauravimo, skaitmeninių kopijų gaminimo įranga. Kino juostų techninei būklei tikrinti naudojami kino juostų persukimo stalai CINE3 ir CINE6. Kino juostų peržiūrai naudojamas stalas CINE8 – pirmasis juostų peržiūros stalas archyvo istorijoje. Įdiegta kino juostų techninė skenavimo įranga: ARRIScan 2K – vaizdo skaitmeninimui ir garso skaitmeninimo įrenginys Sondor OMA E M12. Šis kino juostų skenavimo įrenginys vienintelis ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos šalyse. Analoginių kino juostų valymui ultragarsu naudojamas įrenginys Lipsner-Smith CF-9220. Ši įranga Lietuvoje įdiegta pirmą kartą. Skaitmeniniam kino juostų restauravimui naudojama ši programinė įranga: skaitmeninės kopijos restauravimui – DIAMANT; vaizdo ir garso redagavimui – Adobe Premiere.

6.3 Ar nacionaliniu autorių teisių įstatymu įgyvendinama 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo² 5 straipsnio 2 dalies c punkte numatyta išimtis? Taikant šią išimtį valstybės narės viešosioms bibliotekoms arba archyvams, nesiekiantiems tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos, gali leisti daryti kopijas. Jeigu išimtis įgyvendinama, ar visoms jūsų valstybėje narėje už kino paveldą atsakingoms institucijoms leidžiama ją taikyti? Ar išimtis įgyvendinama taip, kad būtų galima keisti skaitmeninės medžiagos formatą?

Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme numatyta, kad leidžiama nekomerciniais tikslais atgaminti bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose esančius kūrinius, tam, kad būtų išsaugotas arba atgamintas prarastas, sunaikintas arba tapęs netinkamas naudoti jų fondų ar kolekcijų egzempliorius, jeigu tokio egzemplioriaus neįmanoma gauti kitais būdais.

6.4 Ar esama kokių nors su išsaugojimu ir restauravimu susijusių problemų arba geriausios patirties pavyzdžių, apie kuriuos reikėtų pranešti?

Kaip gerosios praktikos pavyzdį galima įvardinti Lietuvos centrinio valstybės archyvo įgyvendintą projektą „Lietuvos dokumentinis kinas internete (e-kinas)“, kurio įgyvendinimo rezultatas – sukurtas skaitmeninis Lietuvos dokumentinio kino archyvas www.e-kinas.lt ir prieiga prie jo internete. Į virtualiąją erdvę buvo perkelta dalis archyve saugomo Lietuvos dokumentinio kino palikimo, prisidedant prie bendros integralios kultūros paveldo erdvės sukūrimo. Naudojant šį kino paveldą, Lietuvos kultūra ir lietuvių kalba aktualinama, puoselėjama bei skleidžiama pasaulio kultūrų įvairovės sąlygomis.

6.5 Ar yra kokių nors pokyčių, palyginti su 2011 m.?

Pasikeitimų nėra.

(7) 7 LENTELĖ. PRIEINAMUMAS, PROFESINIS MOKYMAS IR ŠVIETIMAS

7.1 Ar nacionaliniu autorių teisių įstatymu įgyvendinama 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 5 straipsnio 3 dalies n punkte numatyta išimtis? Pagal šią išimtį valstybės narės

² OL L 167, 2001 6 22, p. 10.

mokslininkams gali leisti vietoje naudotis tam tikrais kūrinių ir objektais. Ar išimtis taikoma ir naudojimuisi kūrinių uždarame tinkle?

Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme nustatyta tokios kūrinių panaudojimo mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais sąlygos: leidžiama naudoti kūrinius, esančius bibliotekose, mokymo ir mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose arba archyvuose, nekomerciniais mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais juos padarant viešai prieinamus kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose, jeigu kūrinio nėra viešoje prekyboje ir autorių teisių subjektai nėra uždraudę tokio kūrinių panaudojimo. Nurodytos įstaigos privalo užtikrinti, kad būtų naudojamos efektyvios techninės apsaugos priemonės, neleidžiančios atgaminti kūrinių kopijų, taip pat bet koku būdu perkelti ar perduoti kūrinių turinio informaciją už įstaigų terminalų ribų į išorės tinklus.

7.2 Ar nacionaliniu autorių teisių įstatymu įgyvendinama 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 5 straipsnio 3 dalies a punkte numatyta išimtis? Pagal šią išimtį leidžiama iliustracija mokomajame arba mokslo tiriamajame darbe. Jei taip, ar ši išimtis taip pat taikoma kinematografijos kūriniams?

Perkeliant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo nuostatas, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme numatyta išimtis, pagal kurią leidžiama kaip pavyzdį nekomerciniais mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais atgaminti, viešai paskelbti ir viešai rodyti nedidelius teisėtai išleistus ar viešai paskelbtus kūrinius ir trumpas teisėtai išleistų ar viešai paskelbtų kūrinių ištraukas tiek originalo kalba, tiek išverstus į kitą kalbą, kiek tai susiję su mokymo programomis ir neviršija mokymui ar moksliniam tyrimui reikalingo masto. Atsižvelgiant į tai, kad minėtame įstatyme kūrinys apibrėžiamas kaip originalus kūrybinės veiklos rezultatas literatūros, mokslo ar meno srityje, nepaisant jo meninės vertės, išraiškos būdo ar formos, teigtina, kad ši nuostata taikoma ir kinematografijos kūriniams.

7.3 Ar jūsų valstybėje narėje įgyvendinta direktyva dėl tam tikro leistino nenustatytų autorių teisių kūrinių naudojimo?

Atsižvelgdama į Nenustatytų autorių teisių kūrinių direktyvos 2012/28/ES 9 straipsnio nuostatas, numatančias, kad direktyva į nacionalinę teisę turi būti perkelta ne vėliau kaip iki 2014 m. spalio 29 d., Kultūros ministerija 2013 metais organizavo diskusiją su suinteresuotomis institucijomis dėl direktyvos nuostatų, o taip pat rengiamas Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo papildymo projektas, kuriuo direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę

7.4 Ar yra nustatyta licencijavimo tvarka, kurios laikantis paprasčiau naudotis kinematografijos kūrinių švietimo, kultūros, mokslinių tyrimų arba kitais panašaus pobūdžio nekomerciniais tikslais? Išsamiai aprašykite priemones, kurių imtasi.

Lietuvoje nėra nustatyta licencijavimo tvarka, taikomos aukščiau minėtos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo išimtys.

7.5 Ar laikydamiesi autoriaus ir gretutinių teisių reikalavimų ėmėtės kokių nors priemonių, kad neįgaliesiems būtų užtikrinta galimybė naudotis deponuotais kinematografijos kūrinių? Išsamiai aprašykite priemones, kurių imtasi.

2012 m. kovo 1 d. įsigaliojo nauja Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių 25 straipsnio redakcija, reglamentuojanti kūrinių, tame tarpe ir kinematografijos, panaudojimą neįgaliesiems žmonėms pritaikytais būdais.

7.6 Kokių veiksmų imtasi siekiant skatinti profesinį mokymą visose su kino paveldu susijusiose srityse?

Lietuvoje yra ruošiami kultūros paveldo specialistai, restauratoriai.

7.7 Kokių veiksmų imtasi siekiant ugdyti ir propaguoti kino srities išmanymą? Ar už kino paveldą atsakingos institucijos internetu nemokamai teikia filmuotą medžiagą, kad sudarytų visuomenei galimybę išmokti komponuoti skirtingų autorių kūrinių vaizdus (angl. „mash-up“)?

Lietuvos kino centre parengtas edukacinis projektas – kino edukacijos mokymo bazė skirta pedagogams ir mokykloms. Tokiu būdu siekiama supažindinti moksleivius su kinu, lavinti jų vizualinį raštingumą ir kūrybiškumą, ugdyti intelektualią ir kritišką būsimą kino žiūrovų auditoriją. Kino edukacijos ugdymo bazės pagrindas – trys filmų programos, skirtos trimis amžiaus grupėms. Į kiekvieną programą įtraukti vaidybiniai, dokumentiniai, animaciniai bei trumpametražiai lietuviški filmai, sukurti per Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį. Kiekvienam filmui parengta metodinė medžiaga, kurią sudaro aprašymas ir analizė: filmo žanro bei stiliaus ypatybės, filmavimo technikos bei kino kalbos pagrindai, informacija apie filmo kūrėjus, filmo recenzijos, kino terminų žodynelis, diskusijų temos ir užduotys, pavyzdinis pamokos scenarijus. Kino edukacijos ugdymo bazė patalpinta Lietuvos kino centro interneto svetainėje, ji skirta visiems pedagogams, kurie jau naudoja filmus mokymo procese ir kurie norėtų tai daryti. Užsiregistravę ir prisijungę prie bazės mokytojai kartu su moksleiviais gali tiesiogiai internetu žiūrėti bazėje esančius filmus.

7.8 Ar esama kokių nors su prieinamumu, profesiniu rengimu ar švietimu susijusių problemų arba geriausios patirties pavyzdžių, apie kuriuos reikėtų pranešti?

Lietuvoje identifikuotos kelios problemos. Visų pirma profesinio rengimo problema: nerengiami audiovizualinio paveldo saugojimui tinkami specialistai, nemoka užsienio kalbų, kad galėtų tobulėti, ieškodami profesinės informacijos internete. Kita vertus nedideli audiovizualinio paveldo srities specialistų atlyginimai neskatina jų tobulėti, o nepakankamas įstaigų finansavimas neleidžia naudotis brangiais tarptautinių organizacijų rengiamais mokomaisiais renginiais: vasaros stovyklomis, dirbtuvėmis ir kt. Taip at kaip vieną problemų galima įvardinti kino edukacijos sklaidą regionuose, kadangi dauguma projektų koncentruojami šalies didžiuosiuose miestuose.

7.9 Ar yra kokių nors pavyzdžių, palyginti su 2011 m.?

Žiūrėti atsakymą į 7.5 klausimą.

(8) 8 LENTELĖ. EUROPOS IR TARPTAUTINĖ VEIKLA

8.1 Ar bendradarbiaujate su kitomis savo valstybės narės už kino paveldą atsakingomis institucijomis, transliuotojų archyvais ar kitomis kultūros įstaigomis?

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba ir Lietuvos centrinis valstybės archyvas bendradarbiauja su kino dokumentus saugančiomis kitomis šalies institucijomis: viešąja įstaiga Lietuvos nacionaliniu radijumi ir televizija, UAB „Lietuvos kinas“ bei kitomis institucijomis, keičiasi informacija, rengia bendrus projektus. Nemažo visuomenės dėmesio sulaukė bendro Lietuvos centrinio valstybės archyvo ir Lietuvos kinematografininkų sąjungos kūrybinio projekto „Lietuvos istorijos atspindžiai kine – „Tarybų Lietuva“ renginiai. Lietuvos kino centras bendradarbiauja su archyvais, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejumi, taip pat užsienio šalių kino paveldo apsaugos institucijomis ir įstaigomis.

8.2 Ar esate užmezgę dvišalio bendradarbiavimo ryšius su kitų valstybių narių už kino paveldą atsakingomis institucijomis?

Žiūrėti atsakymą į 8.1 klausimą.

8.3 Ar dalyvaujate Europos projektuose? Jei taip, išvardykite juos.

Nuo 2013 m. kovo 1 d. Lietuvos centrinis valstybės archyvas dalyvauja Europos Komisijos finansuojamame projekte EUscreenXL (Europos televizijos ir garso archyvai internete), kurio trukmė yra treji metai (36 mėnesiai). Šis projektas tarptautinio televizinių duomenų viešinimo internete projekto EUscreen tęsinys, jungiantis 32 partnerius – archyvus, televizijų kompanijas, transliuotojus, audiovizualinius institutus ir kitas organizacijas, kuriančias, saugančias ir populiarinančias vaizdo ir garso dokumentus, kuriame Lietuvos centrinis valstybės archyvas dalyvauja kaip naujas partneris.

8.4 Ar aktyviai dalyvaujate tarptautinėje veikloje?

Lietuvos centrinis valstybės archyvas palaiko ryšius su užsienio šalių archyvais bei tarptautinėmis organizacijomis. Archyvas yra tikrasis tarptautinės filmų ir televizijos archyvų asociacijos FIAT/IFTA narys. Lietuvos centrinis valstybės archyvas dalyvavo tarptautinėje programoje, skirtoje Pasaulinei audiovizualinio paveldo dienai paminėti (UNESCO World Day for Audiovisual Heritage). Programą sudarė Tarptautinė garso ir audiovizualinių archyvų asociacija IASA. Pasaulinei audiovizualinio paveldo dienai paminėti skirtų renginių, kuriuos organizavo daugelio pasaulio šalių institucijos, aprašymus, nuotraukas bei videosiužetus interneto svetainei pateikė 48 institucijos. Nuo 2013 m. lapkričio 12 d. ši informacija prieinama interneto portale: <http://www.iasa-web.org/world-day-audiovisual-heritage>

Taip pat Lietuvos centrinio valstybės archyvo darbuotojai dalyvavo Kino ekspertų grupės / Kino paveldo pogrupio posėdyje, vykusiam 2013 m. lapkričio 26–29 d. Briuselyje, Belgija. Posėdyje buvo pristatytos ir aptartos nacionalinį filmų paveldą saugančių Europos institucijų įgyvendinamos filmų paveldo skaitmeninimo strategijos ir jų finansavimas bei pateikti skaitmeninimo projektų įgyvendinimo ir filmų paveldo prieigos bei sklaidos gerų praktikų pavyzdžiai. Posėdžio dalyviai buvo supažindinti su Europos Sąjungos politikos filmų paveldo srityje veiksmis, Europos Komisijos rekomendacijomis dėl Europos filmų skaitmeninėje eroje, 2014-2020 m. finansavimo skaitmeniniam kultūros paveldui galimybėmis bei 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/28ES dėl tam tikro leistino nenustatytų autorių teisių kūrinių naudojimo įgyvendinimui parengta tarptautine kompiuterine duomenų baze. Šią direktyvą drauge su nacionalinį kultūros paveldą saugančiomis Lietuvos institucijomis įgyvendins ir Lietuvos centrinis valstybės archyvas.

2013 m. spalio 6-10 dienomis Lietuvos centrinio valstybės archyvo darbuotojos dalyvavo Vilniaus universitete vykusioje jungtinėje 44-ojoje Tarptautinės garso ir audiovizualinių archyvų asociacijos IASA ir 10-ojoje Baltijos audiovizualinių archyvų tarybos BAAC

metinėje konferencijoje „Atviros durys: naujos idėjos, naujos technologijos“ („Open doors: New Ideas, New Technologies“) konferencijoje „Atviros durys: naujos idėjos, naujos technologijos“. Lietuvos centrinio valstybės archyvo Dokumentų techninės priežiūros skyriaus vedėja Jolė Stimbirytė skaitė pranešimą „Audiovizualinių dokumentų archyvavimas Lietuvos centriniam valstybės archyve“, Garso ir videodokumentų skyriaus vedėja Inga Vizgirdienė skaitė pranešimą „Atraskite lietuvių išveivijos archyvus Lietuvos centriniam valstybės archyve“. Pranešimų metu taip pat pristatytas Lietuvos centrinio valstybės archyvo įgyvendintas projektas „Lietuvos dokumentinis kinas Internetu (e-kinas)“ bei Interneto portalas www.e-kinas.lt.

(9) 9 LENTELE. TOLESNIS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

Kas padaryta jūsų valstybėje narėje nuo 2011 m. siekiant spręsti išvardytų sričių klausimus? Taip pat nurodykite, ar ketinate šiose srityse imtis veiksmų 2014–2015 m.

Rinkimas

9.1 Ar numatėte reglamentuojamojo ar pagal sutartis nustatyto deponavimo užtikrinimo mechanizmus?

Taip. Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme (1995 m. gruodžio 5 d. Nr. I-1115) numatytais pagrindais.

9.2 Ar įdiegėte deponuotos medžiagos kokybės tikrinimo sistemą? Jei dar ne, ar teisės aktuose, kuriais nustatomas reglamentuojamasis arba privalomasis deponavimas, apibrėžta geros kokybės samprata?

Taip. Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme (1995 m. gruodžio 5 d. Nr. I-1115) numatytais pagrindais.

9.3 Ar aktyviai skatinate kinematografijos kūrinių ir susijusios kino medžiagos savanorišką deponavimą? Ar užtikrinote, kad deponuojant visada būtų pateikiamos sutartys? Ar naudojate ACE ir FIAPF pasirašytas savanoriško deponavimo sutarčių formas?

Pasikeitimų nėra.

Katalogavimas ir duomenų bazių kūrimas

9.4 Ar jūsų duomenų bazės visiškai prieinamos ir ar jose galima paieška internetu?

Internetu prieinama (galima paieška internete) Lietuvos centrinio valstybės archyvo įgyvendinto projekto „Lietuvos dokumentinis kinas internete (e-kinas)“ sukurta duomenų bazė – interneto portalas www.e-kinas.lt. Internetu prieinama dalis vidinėje duomenų bazėje saugomų kino dokumentų vaizdų ir aprašų.

9.5 Ar jūsų institucijos dalyvavo ES finansuotame mokyme, skirtame Europos standartų EN 15744:2009 ir EN 15907:2010 (filmų duomenų bazių suderinamumas) įgyvendinimui? Ar šiuos standartus įgyvendinote arba planuojate įgyvendinti?

Lietuvos centrinio valstybės archyvo darbuotojai dalyvavo Kopenhagoje (Danijoje) vykusiuose mokymuose, susijusiuose su Europos standartų naudojimu, siekiant filmų duomenų bazių funkcinio suderinamumo. Šiuos mokymus organizavo Europos

standartizacijos komiteto 372 technikos komitetas Kinematografijos kūriniai (CEN/TC 372 Project Committee- Cinematographic Works), įgyvendindamas Europos standartizacijos komiteto ir Europos komisijos sutartį dėl veiklos - CEN ir EC/EFTA projekto Dėl Europos filmų duomenų bazių funkcinio suderinamumo standartų naudojimo („Promoting the use of European Standards on the Interoperability of Film Databases“) finansavimo, kuri įsigaliojo nuo 2010 m. sausio 1 d.

Į šiuos standartus atsižvelgta, įgyvendinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų bei Lietuvos Respublikos Ekonomikos augimo veiksmų programos prioriteto „Informacinė visuomenė visiems“ įgyvendinimo priemonės „Lietuvos kultūra informacinėje visuomenėje“ lėšomis finansuotą projektą „Lietuvos dokumentinis kinas internete (e-kinas)“. Projekto informacinė sistema sukurta, atsižvelgiant į du naujausius Europos standartus: LST EN 15744:2009 Filmų identifikavimas. Mažiausias kinematografinių kūrinių metaduomenų rinkinys (EN 15744:2009 Film identification – Minimum set of metadata for cinematographic works) ir Filmų identifikavimas. Metaduomenų funkcinio suderinamumo pagerinimas. Elementų rinkiniai ir sandaros (EN 15907:2010 Film identification. Enhancing interoperability of metadata. Element sets and structures), kuriuos Lietuvos standartizacijos departamentas (LST TK 47 Informacija ir dokumentavimas) atgaminimo būdu perėmė kaip Lietuvos standartų angliškasias versijas.

Išsaugojimas

9.6 Ar parengėte ilgalaikę nacionalinio kino paveldo strategiją ir nacionalinius išsaugojimo planus?

Pasikeitimų nėra.

Restauravimas

9.7 Ar sukūrėte restauravimo planus, įskaitant atliktinų darbų pirmumo sistemas pagal turimą biudžetą?

Lietuvos centriniam valstybės archyve restauruojami prasčiausios fizinės būklės kino dokumentai ir tie, kurių skaitmeninės kopijos numatytos publikavimui interneto svetainėje www.e-kinas.lt.

9.8 Ar dedate daugiau pastangų siekdami restauravimo projektams pritraukti ne valstybės finansinių išteklių (pavyzdžiui, teisių turėtojų ir labdaros organizacijų ar kultūros įstaigų)?

Taip, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatyme (2012 m. birželio 19 d. Nr. XI-2076) numatyta tvarka.

9.9 Ar Europos restauravimo projektams įgyvendinti ėmėtės partnerystės iniciatyvų su kitomis už kino paveldą atsakingomis institucijomis?

Pasikeitimų nėra.

9.10 Ar taikote susitarimus su teisių turėtojais dėl nekomercinio restauruotų kūrinių naudojimo?

Taip.

Prieinamumas

9.11 Ar esate sudarę susitarimus su teisių turėtojais dėl teisės filmus ir su filmais susijusią medžiagą naudoti kultūros reikmėms?

Lietuvos centrinis valstybės archyvas, priimdamas saugojimui kino dokumentus, sudaro perdavimo ir priėmimo aktus bei naudojimo sutartis, kuriose siekiama numatyti teises filmus naudoti kultūros reikmėms.

Švietimas ir gebėjimas naudotis medijomis

9.12 Ar jūsų už kino paveldą atsakingos institucijos ir mokyklos siekė sudaryti susitarimus su teisių turėtojais dėl teisių filmus naudoti šviečiamosioms reikmėms?

Lietuvos centrinis valstybės archyvas, priimdamas saugojimui kino dokumentus, sudaro perdavimo ir priėmimo aktus bei naudojimo sutartis, kuriose siekiama numatyti teises filmus naudoti šviečiamosioms reikmėms. Taip pat Lietuvos kino centras, vykdydamas aukščiau minėtą edukacijos projektą, sudarė sutartis su 15 nacionalinių filmų gamintojais dėl jų filmų panaudojimo kino edukacijų bazėje.

9.12 Ar esate parengę nacionalines jaunimui skirtas strategijas kino srityje?

Ne.

Profesinis mokymas

9.13 Ar siekdami gerinti profesinį mokymą svarstėte galimybę laikinai keistis arba keičiatės specialistais su Europos už kino paveldą atsakingomis institucijomis?

Taip.

(10) 10 LENTELĖ. SKAITMENINIO AMŽIAUS UŽDAVINIŲ SPRENDIMO PRIEMONĖS

Kas padaryta nuo 2011 m. arba planuojama padaryti siekiant spręsti skaitmeninio amžiaus uždavinius.

10.1 Skaitmeninės medžiagos (platinamos kino teatruose arba naujais būdais) rinkimas ir (arba) įsigijimas. Ar atnaujinate teisės aktus, kuriais nustatomas reglamentuojamasis arba privalomasis filmų deponavimas, kad būtų įtraukti naudojant visas medijas sukurti ir visais įmanomais būdais išplatinti filmai? Ar nustatėte standartus, kuriuose būtų išdėstytos skaitmeninių filmų pateikimo į archyvus ir jų išsaugojimo sąlygos? Ar šiose srityse būtų naudinga parengti Europos standartus?

Kol kas šių pokyčių nėra.

10.2 Skaitmeninės medžiagos, kurią galbūt reikės reguliariai perkelti į naujus formatus ar medijas, saugojimas, išsaugojimas ir galimybė ja ilgai naudotis. Ar parengėte skaitmeninio išsaugojimo politiką? Ar už kino paveldą atsakingos institucijos lygina padėtį su padėtimi kituose sektoriuose, kuriems kyta panašių iššūkių? Ar investuojate į ilgalaikio skaitmeninio kino išsaugojimo mokslinius tyrimus? Ar investavote į įrangą ir profesinį mokymą, kuris reikalingas, kad

būtų užtikrintas ilgalaikis skaitmeninio kino išlikimas? Ar sukūrėte arba svarstote galimybę sukurti bendrus skaitmeninius archyvus, kad sutelktumėte profesinę patirtį ir sumažintumėte sąnaudas?

Kol kas šie klausimai nebuvo detaliam svarstomi.

10.4 Skaitmeninimas ir integravimas EUROPEANOJE. Ar parengėte kino paveldo skaitmeninimo strategijas ir planus? Kokių priemonių ėmėtės, kad filmai būtų skaitmeninami ir pateikiami EUROPEANOJE, visų pirma per sektorių ar nacionalines kaupyklas? Ar galite nurodyti, kiek procentų jūsų kino ir ne kino kolekcijų suskaitmeninta ir pateikti skaitmeninimo apibrėžtį? Ar esate pasinaudoję struktūriniais fondais skaitmeninimo projektams, ar planuojate jais pasinaudoti? Koks biudžetas skirtas kino paveldo skaitmeninimui nuo 2010 m.?

2011-2013 metų laikotarpiu kultūros paveldo skaitmeninimo procesai Lietuvoje buvo vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 metais patvirtinta Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo bei prieigos strategija bei jos įgyvendinimo priemonių 2009-2013 metų planu. Šiuose dokumentuose skaitmeninimas apibrėžiamas kaip rašytinės, vizualios, garsinės ir kitos kultūros paveldo išraiškos skaitmeninės kopijos sukūrimas ir informacijos apie jį pateikimas skaitmenine forma. Pažymėtina, kad į kultūros paveldo apibrėžtį buvo įtrauktas ir audiovizualinis paveldas, kurį sudaro šalies atminties institucijose saugomi vaizdo ir garso dokumentai, skirtingų Lietuvos išeivijos diasporų pasaulyje sukurti ir atminties institucijų saugomi vaizdo ir garso dokumentai. Minėtuose dokumentuose 2009-2013 metų laikotarpiui buvo apibrėžti skaitmeninimo politikos tikslai ir uždaviniai, taip pat suplanuotos konkrečios priemonės tikslams įgyvendinti bei jų realizavimui suplanuotos valstybės biudžeto bei Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos. Iš viso 2011-2013 metais įgyvendintų plataus masto skaitmeninimo iniciatyvų dėka šalies atminties institucijose suskaitmenintų objektų skaičius išaugo iki 557 tūkst. objektų. Kino paveldo skaitmeninimui nuo 2010 m. buvo skirta 9,4 mln. litų (2,7 mln. eurų) Lietuvos centrinio valstybės archyvo projektui „Lietuvos dokumentinis kinas internete (e-kinas)“, kurį įgyvendinant sukurtas Lietuvos dokumentinio kino archyvas ir prieiga prie jo internete, siekiant išsaugoti Lietuvos centriniam valstybės archyve sukauptą dokumentinį kino paveldą ir užtikrinti jo sklaidą. Siekiant išspręsti dokumentinio kino prieinamumo ir išsaugojimo problemą, 2010-2013 metais vykdant projektą suskaitmeninta ir internetinei prieigai pateikta 1000 lietuviškų dokumentinių filmų, sukurtų 1919-1959 metais. Taip pat sukurta elektroninė viešoji paslauga „e-kinas“, suteikianti galimybę vartotojams ieškoti sukurtame Interneto portale jį dominančių skaitmeninių vaizdų, juos peržiūrėti bei užsisakyti skaitmenines kino filmų kopijas. Kadangi Lietuvos centrinis valstybės archyvas dalyvavo projekte European Film Gateway, dalis nacionalinėje kaupykloje esančių skaitmenintų senųjų kino filmų per Europos filmų agregatorių pateikta į EUROPEANA. Pažymėtina, kad šiuo metu yra rengiamas naujas Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo politikos planavimo dokumentas, kuriame bus nustatyti naujo laikotarpio tikslai ir siekiami rezultatai.

10.5 Interneto prieiga prie kolekcijų. Kokių priemonių ėmėtės, kad naudodamiesi naujomis technologijomis užtikrintumėte visokią prieigą prie kino paveldo? Kokius būdus pasitelkiate (internetu svetainę, kanalą svetainėje „YouTube“, Vikipediją, užsakomąsias vaizdo programas, kita)? Ar galite nurodyti, kiek procentų jūsų kino ir ne kino kolekcijų internetu piliečiai gali peržiūrėti nemokamai?

Pagrindinis Lietuvos kino paveldo sklaidos kanalas – Lietuvos valstybės centrinio archyvo sukurtas skaitmeninis Lietuvos dokumentinio kino archyvas www.e-kinas.lt ir

prieiga prie jo internete, kuriame vartotojams internetinei prieigai pateikta 1000 lietuviškų dokumentinių filmų. Iš viso archyve yra saugoma virš 8500 kino dokumentų, iš kurių 13 proc. yra prieinama internete. Taip pat įvairūs Lietuvos kino istoriją atspindintys dokumentai prieinami per vieną kultūros paveldo virtualią sistemą Epaveldas, kurioje prieinami šalies atminties institucijose suskaitmenintos kultūros vertybės. Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus į šią sistemą pateikė per 8300 XIX–XX a. pradžios eksponatų skaitmenines kopijas – spektaklių, koncertų, kitų renginių afišas, dramos ir muzikinių spektaklių, koncertinių renginių programas, Valstybės teatro spektaklių nuotraukas, scenografijos eskizus, taip pat ir kino istorijos dokumentus. Pažymėtina, kad šalies atminties institucijos, skaitmeninančios kultūros paveldo objektus valstybės biudžeto ir ES struktūrinės paramos lėšomis, privalo pateikti šiuos objektus visuomenei naudotis nemokamai ir be apribojimų, nepažeidžiant kūrinių autorių teisių.

10.6 Skaitmeninis kino rodymas ir kino paveldas. Ar į savo strategiją, skirtą skaitmeniniams projektoriams Europos kino teatruose įrengti, įtraukėte kinematekas? Ar bandėte sudaryti susitarimų su filmų platintojais arba kino teatrais siekdami, kad būtų skatinamas skaitmeninis paveldo filmų rodymas?

Šiuo metu yra rengiamas naujas Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo politikos planavimo dokumentas, kuriame planuojama numatyti galimybes nekomerciniams regionuose veikiantiems kino teatrams ir kino salėms spręsti su skaitmeninės įrangos diegimu susijusių problemas, tokiu būdu užtikrinant kino produkcijos prieinamumą ir efektyvią sklaidą. Pažymėtina, kad Lietuvos centriniam valstybės archyve suskaitmeninami filmai pritaikyti skaidai – rodymui šiuolaikiniais-skaitmeniniais kino teatrų projektoriais – (DCP formatas) bei paprastam skaitmeniniam naudojimui (Blue-ray, DVD).

(11) 11 LENTELĖ. KINO POLITIKA IR KINO PAVELDAS

Ar kino paveldo klausimai visapusiškai įtraukti į jūsų valstybės narės kino politiką? Ar yra ryšys tarp filmų gamybos ir kino paveldo finansavimo siekiant užtikrinti pagal sutartis nustatytą deponavimą arba leisti finansuotus filmus naudoti kultūros ir švietimo reikmėms?

Iš dalies taip, kadangi kino paveldo sąvoka ir reglamentavimas numatytas Kino įstatyme, tačiau kino paveldo valstybinio finansavimo mechanizmas nėra tiesiogiai susietas su filmų gavyba.

Ar yra kokių nors pokyčių, palyginti su 2011 m.?

Žiūrėti atsakymą į 1.5 klausimą.

(12) 12 LENTELĖ. KAIP SEKASI SPRĘSTI PASKUTINĖJE ĮGYVENDINIMO ATASKAITOJE NURODYTAS PROBLEMAS

Kas padaryta siekiant spręsti problemas ar šalinti trūkumus, nurodytus 12 lentelėje?

Žiūrėti atsakymus į 5.2 ir 5.3 klausimus.

13 LENTELĖ. GERIAUSIA PATIRTIS

Ar jūsų valstybės narės kino paveldo srityje esama gerosios patirties pavyzdžių, apie kuriuos norėtumėte pranešti?

Nėra.

(13) 14 LENTELĖ. AR REIKALINGI TOLESNI ES VEIKSMAI?

Ar galėtumėte pakomentuoti 14 lentelėje valstybių narių pateiktus ES tolesnių veiksmų pasiūlymus bet kurioje su kino paveldu susijusioje srityje? Kuriuos iš jų būtumėte pasirengę remti? Ar turite kitų pasiūlymų dėl tolesnių ES veiksmų?

(14) 15 LENTELĖ. TARYBOS IŠVADŲ DĖL EUROPOS KINO PAVELDO, ĮSKAITANT SKAITMENINĖS EROS IŠŠŪKIUS, TOLESNIS ĮGYVENDINIMAS

Ar kaip nors pakeitėte savo politiką kino paveldo atžvilgiu po raginimų, pateiktų 2010 m. lapkričio 18–19 d. Tarybos išvadose dėl Europos kino paveldo, įskaitant skaitmeninės eros iššūkius³?

Skiriamas didesnis dėmesys kino paveldui, kino filmų originalios medžiagos rinkimui.

Asmuo ryšiams: Mari Sol Pérez Guevara, tel. +32 229 54381, marisol.perez-guevara@ec.europa.eu
--

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/117799.pdf